

RAE VALLAVALITSUS

Majandus- ja Kommunikatsiooniministeerium Teie 31.03.2025 nr 13-2/1403
info@mkm.ee

Meie kuupäev digiallkirjas nr 15-6/2238-1

Arvamuse avaldamine Harju maakonnaplaneeringu maavarade teemaplaneeringu ja selle KSH aruande eelnõule

Täname, et olete kaasanud Rae valda arvamuse avaldamiseks teemaplaneeringu läbiviimisel. Analüüsisime teemaplaneeringu eelnõu dokumente ja eskiislahenduse kaardirakendust ning leidsime järgmiseid asjaolusid, mis on meie hinnangul edasiste tegevuste planeerimisel olulised.

Perspektiivsed kaevandusalad ja mahud

Rae valla osas on teemaplaneeringu eelnõus käsitletud peamiselt punktis 3.1.1.3. Vão - Soodevahe küla – lubjakivi ja punktis 3.1.2.1. Rae raba - Soodevahe küla – lubjakivi kaevandamist.

Kui analüüsida Eesti Geoloogiateenistuse WMS_WFS teenuse (<https://teenus.maaamet.ee/ows/wms-geoloogia>) andmeid, on võimalik tuvastada, et Rae valla haldusterritooriumile jäävad ehitusmaavarade osas lisaks eelpool nimetatule ka:

- Kruusa leviala - Rae valla lõunaosas Vaida, Vaidasoo, Salu, Aruvalla, Urvaste, Suursoo piirkondades;
- Kruusa leiukohad - Rae valla kesk- ja lõunaosas Seli, Veskitaguse-Suuresta, Urvaste, Aruvalla piirkondades.

Sealhulgas on planeeringu Lisa 5.1 Mõjuallikad kaevanduslubade kaupa välja toodud olemasolevad kruusakarjäärid Selli II ja Suuresöödi 2 osas Suuresta külas, Rae vallas.

Meie hinnangul esineb puudujääk, kus teemaplaneering ei võta arvesse kogu maavarade konteksti. Kui on seatud maavarade kaevandamise kategooriad riikliku olulisust arvestades, kuid on välja jäetud juba olemasolevad kasutuses maavarad, siis ei ole võimalik terviklikult hinnata, kas uute kaevanduste avamine kui ka laiendamine on põhjendatud. Sisuliselt KSH ja teemaplaneeringu põhiteksti analüüsides jääb vajaka 0-alternatiivi kontekst ja olemasoleva juba kaevandatavate maavarade tootlikkuse perspektiiv, et katta riigi vajadusi. Kui planeeringu põhitekstis on välja toodud, et Harjumaa ehitusmaavarade kaevandamise maht kogu Eesti kontekstis on 37%, st Harju maakonnale langeb arvestatav osa keskkonnamõjust (sh kahjust), siis ainult Harjumaale sedavõrd suure kaevanduskoormuse seadmine ei ole mõistlik. Vajalik on juba olemasolevate kaevanduste alusel vähendada tulevaste kaevanduste ulatust ja keskkonnamõju.

Mõju rohevõrgustikule

Planeeringu punktis 3.1.2.1. Rae raba - Soodevahe küla on käsitletud olemasoleva turbakaevanduse edasiarendamist lubjakivi kaevanduseks. Samas on KSH aruandes lk 92 ja Lisa 3 Rohevõrgustiku analüüsis Rae valla lõikes välja toodud, et mis tahes edasine kaevandamine lubjakivi karjääriks muutmisel omab olulist negatiivset mõju rohevõrgustikule. Samuti on välja toodud, et mõju on sedavõrd suur, kus leevendusmeetmed ka ei korva ökoloogilist kahju. Kui sedastada konteksti, siis Rae valla rohevõrgustikku mõjutab Rail Baltica, mis sisuliselt poolitab valda, planeeritavad on Tallinn-Väike ringtee rajatised, võimalik tuleviku mõju seoses Estlink 3 rajamisega ja võrgutugevustöödega Eleringi poolt (vt Eleringi elektriülekandevõrgu arengukava 2025-2034 <https://www.elering.ee/elektriulekandevorgu-arengukava>), siis tähendab täiendava koormuse lisamine kaevandusmõju suurendamisega juba ilmselgelt lisanduvat koormust nii looduskeskkonnale, kui ka Rae vallale tervikuna. Sealjuures on kahjulik mõju kõikide projektide koosmõjus rohevõrgustikule sedavõrd suur, mis muudab rohevõrgustiku kui sellise olemasolu perspektiivituks.

Samuti on dokumendis märgitud Rae Raba osas, et *"500 m raadiuses ei ole tundlikke objekte (elamuid ja sotsiaalseid taristuid). Kõik tihedama asustusega alad üle 1 km kaugusel"*. Palume selles osas anda uus hinnang, kuna ca 250m kaugusel on Soodevahe küla Raba tee 8 ja 6 elamud. Kui dokumendis on leitud, et minimaalne mõistlik puhvertsoon kogukondade soovil kaevandusalade ja elamute vahel on 500m (kui ka andmeanalüüsi tulemuste põhjal määratud lubjakivi kaevandamise mõjuala puhver, mille suurus on 360 meetrit), siis antud juhul pole see tingimus täidetud.

Täiendavalt võib välja tuua, et KSH aruande eelnõu Tabel 34 osas on sisustamata mõjude käsitus Vao osas, nimelt on andmed/mõjude puudumine terviklikult sisse kandmata.

Lugupidamisega

/allkirjastatud digitaalselt/

Tarmo Gutmann
vallavanem

Astrid Promet, 55596795
astrid.promet@rae.ee

Priit Pallu, 56622730
priit.pallu@rae.ee